Norsk Journalistlag

Notat

Dato:	*Referanse:*	*Saksnummer*:
18.11.2026	[Navn]	[Nummer]

Til:
Landsstyret

Kopi til:
Sekretariatet

Fra:
Anne Hilde Thue, regnskapsansvarlig og
Hilde Tretterud, sekretariatsleder

Budsjettnotat 2027 for kollektive vederlagsmidler

Vederlagsbudsjettet er satt opp med et merforbruk på nesten 1,6 millioner kroner, da det er ønskelig å fortsette å bruke noe «gamle penger» fra vederlagsfondet.

Sekretariatet holder på med en større gjennomgang av vederlagsmidlene og hvem som er reelle rettighetshavere av de ulike inntektene. Samtidig arbeider vi med en oversikt over hvordan de ulike inntektsstrømmene bidrar i finansieringen av ulike aktiviteter. Bakgrunnen for dette er behovet for å fortsette tilpasningen til Lov om forvaltning av kollektive vederlagsmidler. Med bedre oversikter, kommer det også fram behov for endringer av enkelte poster.

Sekretariatet anbefaler to litt større endringer i vederlagsbruken i dette budsjettet, i tillegg til de føringene som landsstyret allerede har gitt. Dette beskrives senere i notatet.

Vi budsjetterer aktiviteter for 32,3 millioner kroner, og forventer inntekter på 30,7 millioner.

Det budsjetteres med kun en snau million kroner mindre til aktiviteter og tildelinger enn i inneværende år, men sammen med en forventet økning av inntektene, gir dette et forventet underskudd på 1,6 millioner kroner for 2027, mot et budsjettert underskudd på nesten 3,8 millioner kroner i år.

Vi må framover holde godt øye på hvordan egenkapitalen/vederlagsfondet utvikler seg, både for å opprettholde den ønskede bufferen fra tidligere, men uten å opparbeide nye ubrukte midler.

Nye penger for KI-trening
Det er to endringer i inntektene for vederlag. Den ene endringen er et nytt vederlag, som er forhandlet fram for Nasjonalbibliotekets bruk av opphavsrettslig stoff til den norske KI-modellen. Penger til ansatte fordeles via arbeidsgiverne. Pengene for frilansstoff skal forvaltes av NJ. Sekretariatet foreslår at disse pengene går til Fri-STUP. Mer om dette senere i notatet.

Den andre endringen er at inntekter fra digital kopiering, som kommer via Klareringstjenesten/MBL, er overført til NJ drift. Årsaken er at disse midlene skal brukes til NJs frilansmedlemmer og det er ryddigere at de vises i driftsregnskapet, selv om det er vederlag for opphavsrettslig materiale.

Norsk Journalistlag

Mindre til faste kostnader
I tråd med føringene fra landsstyret er det tatt ned to store poster som kan sies å ha vært faste kostnader, det gjelder en del av tilskuddet til Journalisten, samt kostnader tilsvarende 60 prosent stilling til medierett i sekretariatet. Journalistens tilskudd er en faktisk reduksjon på 1,5 millioner kroner (mens landsstyret har opphevet kravet om egenkapital det neste året), mens personalkostnadene til stillingen er lagt inn i NJs driftsbudsjett.

Opprettholder seminar og konferanser til rettighetshaverne
De samlede midlene til seminarer og konferanser for rettighetshaverne er opprettholdt på samme nivå, men i tråd med føringene er andelen til NJs arrangementer høyere enn i år, mens nesten alle eksternt arrangerte seminarer og konferanser foreslås med lavere tilskudd enn i år.

	2027	2026	Avvik	
Tilskudd til journalistfaglige konferanser	**1 590 000**	**1 565 000**	**25 000**	1,6 %
Journalistfaglige konferanser (budsjett til faste konf)	150 000	200 000	-50 000	-25,0 %
Temakonferanser/ Demokratifestival	100 000	100 000	0	0,0 %
Hauststormen		325 000	-325 000	-100,0 %
Hell	300 000		300 000	-
Pressefotografenes klubb (Årets bilad, nordisk, sem.)	100 000	100 000	0	0,0 %
SKUP	50 000	100 000	-50 000	-50,0 %
Svarte Natta	325 000		325 000	-
Data SKUP	50 000	70 000	-20 000	-28,6 %
Dok-festivalen	50 000	100 000	-50 000	-50,0 %
Lyddager	65 000	95 000	-30 000	-31,6 %
Fortellingens kraft	50 000	100 000	-50 000	-50,0 %
Norsk Tidsskriftsforening	100 000	100 000	0	0,0 %
Fagpressen /PUFF konferansen	100 000	100 000	0	0,0 %
Trondheim dokumentarfestival	50 000	75 000	-25 000	-33,3 %
Sportskonferansen	100 000	100 000	0	0,0 %
Revisjon og regnskap for konferanser			0	-
Reisestøtte for deltakelse på journalistfaglige konferanser	**1 175 000**	**905 000**	**270 000**	29,8 %
Konferansestipend for studenter	120 000	120 000	0	0,0 %
Hauststormen		175 000	-175 000	-100,0 %
Hell	150 000		150 000	-
Nordiske Mediedager	50 000	50 000	0	0,0 %
Pressefotografenes klubb (Årets bilad, nordisk, sem.)	20 000	30 000	-10 000	-33,3 %
SKUP	100 000	100 000	0	0,0 %
Svarte Natta	250 000		250 000	-
Barents Press	50 000	50 000	0	0,0 %
Data SKUP	70 000	50 000	20 000	40,0 %
Dok-festivalen	30 000	75 000	-45 000	-60,0 %
Lyddager	75 000	45 000	30 000	66,7 %
Fortellingens kraft	150 000	100 000	50 000	50,0 %
Trondheim dokumentarfestival	60 000	60 000	0	0,0 %
Lokalradioforbundets landskonferanse	50 000	50 000	0	0,0 %

Lokallagene sine arrangementer budsjetteres opp med 400 000 kroner til 3,6 millioner kroner.

	2027	2026	Avvik	
Bevilget til lokallag	**3 624 650**	**3 221 700**	**402 950**	12,5 %
NJ Agder	321 000	304 000	17 000	5,6 %
NJ Akershus	210 000	120 000	90 000	75,0 %
NJ Bergen	220 000	213 200	6 800	3,2 %
NJ Buskerud	65 000	63 750	1 250	2,0 %
NJ Haugesund	247 000	90 350	156 650	173,4 %
NJ Innlandet	107 000	104 000	3 000	2,9 %
NJ Møre og Romsdal	504 250	277 250	227 000	81,9 %
NJ Oslo	322 400	322 400	0	0,0 %
NJ Sogn og Fjordane	188 900	185 900	3 000	1,6 %
NJ Stavanger	207 100	207 100	0	0,0 %
NJ Telemark	405 000	128 250	276 750	215,8 %
NJ Nord	440 000	435 000	5 000	1,1 %
NJ Trøndelag	150 000	346 000	-196 000	-56,6 %
NJ Vestfold		197 500	-197 500	-100,0 %
NJ Østfold	237 000	227 000	10 000	4,4 %

NJ Frilans får med dette budsjettet 735 000 i 2027 (mot 500 000 i år)

Det årlige landsseminaret	240 000
Nordisk frilansseminar arrangeres på omgang mellom landene	240 000
Lokale arrangementer	30 000
Prispenger Årets Frilanser	20 000
Arbeid m Levekår Allianse (tapt arbeidsfortjeneste * 10)	27 230
Arbeid m Frilansguiden (tapt arbeidsfortjeneste * 7)	19 061
Nordisk samarbeid	40 000

Foreslås flyttet til NJs driftsbudsjett:

Arbeid med Frilanskatalogen (ønsker 30 000)	50 000
Verving/medlemsoppfølging (foreslår et samarbeid m sekr)	50 000
Kurs i profesjonell drift for frilansere	152 500

Foreslås ikke innvilget

Eksiljournalister – ønsker 15 000, ikke brukt noe siste 3 år, setter ikke av midler for 2027.
Skriveloftet – ønsker 20 000, vi har for lite informasjon til å bevilge penger
Arbeid med SoMe – ønsker 30 000 til et prosjekt for å vise fram medlemsfordeler, må på drift om det skal innvilges

Andre vederlagsaktiviteter for frilanserne på NJs vederlagsbudsjett

Kurs for frilans-rettighetshavere i regi av NJ og kursgruppa til NJ Frilans	250 000
Kurs for frilans-rettighetshavere i regi av IJ	570 000

Fri-Stup foreslås endret og forbedret

Dette er den ene store endringen sekretariatet foreslår i bruk av vederlagsbudsjettet, knyttet blant annet til de nye forhandlede midlene som NJ skal forvalte for frilansere fordi Nasjonalbiblioteket bruker opphavsrettslig materiale i sin trening av en norsk KI-modell.

Norsk Journalistlag

Styret i Fri-Stup har henvendt seg til sekretariatet med et ønske om mer tilskudd til ordningen. Ordningen gjelder i dag kun for medlemmer, og disse betaler en egenandel på 421 kroner i året, mens NJ delvis med vederlagsmidler, har dekket 385 kroner pr medlem. Summen har stått stille i svært mange år. Samlet har Fri-Stup hatt en inntekt på vel 600 000 kroner i året, og det er god søkning på stipend og kursplasser.

Når vi nå har en ny inntekt som skal gå til frilansere, men ikke bare medlemmer, foreslår vi å endre ordningen slik:

- NJ bevilger 900 000 kroner fra vederlagsmidler til Fri-Stup i 2027
    - Mellom 550 000 og 600 000 kroner kommer fra Nasjonalbiblioteket
    - Resten dekkes av andre vederlagsmidler.
- Ordningen må da åpnes også for ikke-medlemmer/frilansopphavere
- Medlemmene trenger ikke lenger å betale egenandel.

Forslaget ble lagt fram for NJ Frilans sitt styre 12.11 og legges fram for Fri-STUP sitt styre 20.11. Mindre endringer i retningslinjene for tildelinger vil det være tid til å få på plass før neste søknadsfrist i februar.

Fra øremerkede reisestipend til individuell tildeling?
Dette er den andre prinsipielle endringen sekretariatet anbefaler. Lov om kollektiv forvaltning av vederlagsmidler har som prinsipp at midler skal fordeles til individuelle rettighetshavere. NJs prinsipper, vedtatt på landsmøtet, slår fast at vi ikke har informasjon til å finne disse opphaverne. Det er likevel anledning til å bruke analogier for å fordele midler individuelt.

«NJs reisestipend» er det nærmeste vi kommer en slik analogi per i dag, da disse stipendene i stor grad gis etter ansiennitet, og dersom mottaker ikke leverer utlegg som dokumenterer reisen det er søkt om, kan hen likevel beholde pengene og de blir da skattbare.

Sekretariatet anbefaler at vi ser på en mulighet for å endre ordningen i retning av måten vi fordeler privatkopieringskompensasjonen på, og ettersom vi ikke har kunnskap om viderebruken av enkelt-opphavere, bruker ansiennitet for opparbeidede rettigheter som grunnlag for å fordele midler. En slik endring

- gir andre enn de som ønsker å reise, mulighet til å søke på pengene
- gjør at NJ ikke trenger å forskutteres utbetaling før pengene kommer inn, slik vi gjør i dag, for at mottakerne skal rekke å reise, og sende dokumentasjon i løpet av kalenderåret,
- betyr at NJ ikke etterspør dokumentasjon for hvordan pengene brukes, ettersom de er opptjent som opphaver
- betyr trolig innberetning til skattemyndighetene slik privatkopieringspengene blir

Reisestøtte til frilansere er en øremerket ordning som frilansere kan søke og få reise på andre konferanser enn de vi ellers lyser ut. Vi ser at det er rom i budsjettet til å øke posten som skal til frilanserne, fra 100 000 til 250 000 kroner for 2027. Sekretariatet anbefaler at vi bruker anledningen til å fordele disse midlene individuelt etter samme prinsipper som er beskrevet over. Det er ikke ønskelig å ha for mange ulike ordninger, da det både er forvirrende for rettighetshaverne og gir mye unødvendig administrasjon. Hvis vi begynner med disse midlene nå, gir det erfaringer for den større reisestipendpotten for 2028.

Norsk Journalistlag

Dette må vurderes nærmere før vi gjør endringer, og landsstyret trenger ikke ta stilling til det nå i 2026. Endringen vil ikke gjelde for NJs reisestipend for 2027, siden midlene allerede er under tildeling etter dagens metode. Pengene settes uansett av i budsjettet. Sekretariatet ønsker å komme tilbake med en redegjørelse og anbefaling i løpet av våren 2027. Arbeidsutvalget er ikke positiv pr i dag til å fjerne «NJs reisestipend» som ordning.

Øvrig reisestøtte til konferansene foreslår vi ikke å endre.

Det settes ikke av noe til **forskning og utredning**. Evt. behov her må det behandles for seg.

Forslag til vedtak:

- **Vederlagsbudsjettet for 2027 vedtas som foreslått.**
- **Fri-STUP ordningen endres som foreslått.**

Vedlegg

- NJs vederlagsbudsjett 2027.